

-Bladet

LOKALNYHETER FRÅN LÖABYGDEN

NR 2 2000

Rut Hansson har inte bara minnen från Löa skola. Hon har köksväggen full av märken, souvenirer och reseminnen från hela världen.

Skolfrökens minnen

Trygga, säkra och rejäla människor.

Det är Rut Hanssons bedömning av löaborna. Och hon borde veta. Hon har själv varit med och uppfostrat en stor del av dem. Många minns säkert sin gamla lärarinna med stor vördnad och Rut Hansson själv, som nyligen fyllt 95, har bara glada minnen från sin tid på Löa Skola.

Rut Söder, som hon hette då, kom till Löa första gången 1928. Småskolläraryrkesseminariet i Falun var nyligen avslutat och Rut kom för att vikariera för Alida Claesson, som gift sig och flyttat till Köping.

– Gamla fru Ljungberg, fick jag höra senare, berättar Rut, hade uppmanat Alida att inte säga upp platsen, utan bara begära tjänstledigt, för att ha någonting att komma tillbaka till om det behövdes.

Och det var väl så i Löa på den tiden att man gärna gjorde som gamla fru Ljungberg sa. Hon liksom förväntade sig att bli åtlydd. Rut minns också hur hon själv blev ordentligt granskad första gången hon klev in i Ljungbergs affär.

– Är det den nya lärarinnan?, frågade fru Ljungberg så fort jag kommit innanför dörren och så tillkallade hon Viktor Persmora och Vilhelm Carlsmora från det inre rummet, så att jag skulle få hälsa på dem också.

Godkänd vid granskning

Alida hade alltså lytt fru Ljungbergs råd och kom tillbaka som fru Johansson efter ett år tillsammans med maken Kalle, som var missionspastor. Så vikariatet blev inte så långt för Rut Söder, men även hon var ändå ganska snart tillbaka till Löa skola. För folkskolans lärare, magister Anders

Det händer i Löa

23 juni, Midsommarafton

14.30 Majstången reses

18.30 Midsommarfest vid Bygdegården

24 juni, Midsommardagen

Karneval i Ramsberg

26 juni

10.00 Simskolan börjar

Hyttcaféet öppnas. Dagliga guidningar i hyttan.

1 juli, Löafesten

18.00 Familjefest

21.00 Disco

8 juli, Hembygdsdagar

11.00 Laxfiske i kvarndammen

15.00 Bollrace

18.00 Spelmansstämma

9 juli

11.00 Gudstjänst i hyttan

15 juli

Hyttfest

30 juli

15.00 Wienerkonsert i hyttan

5 augusti

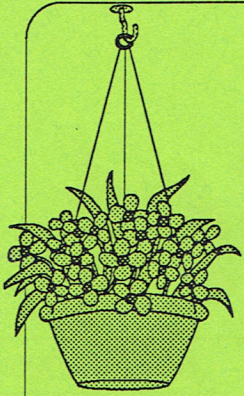
Hyttfest

19 augusti

Löiaden

21 september

Hemvändardag

Sommaren är här!

Javisst är den det. Just när detta skrivs ser det till och med ut som om vi kan återfå en del av den ljuvliga sommarvärme, som vi hade i maj.

Väder eller inte, en härlig sommar blir det nog ändå med späckat program i Löa. Mycket känner ni igen från tidigare år, men nyheter bjudes även. Tyvärr är det väl så att detta blad inte hinner distribueras till alla före midsommar. Då hoppas vi bara att ni fått reda på alla trevliga midsommaraktiviteter vid Bydegården på annat sätt.

Smultronen har mognat på sina håll och minsann om inte Löabladets skogspatrull hittade en Karl-Johansvamp idag!

19 juni 2000

Fullsatt skolavslutning

Skolavslutningen i Löalokalen den 8 juni blev en synnerligen trevlig tillställning. Stolarna och de extra bänkar som bars in fylldes till sista plats och flera fick ta en ståplats ute i hallen för att följa det stämningsfulla och innehållsrika skolslutet.

Barnen sjöng och spelade instrument. Även publiken engagerades då det bland annat sjöngs Nationalsången.

Skolstyrelsens ordförande Håkan Bengtsson berörde i sitt tal bildningsnämndens förslag om förändrade bidrag till skolan. Han lugnade dock såväl barn som vuxna och försäkrade att allt skulle lösa sig till det bästa. Rektor Ulrica Wiborg-Carlsson var kvällens presentatör och knöt ihop de olika klassernas framträdanden.

Vidare delades det ut blomster till all personal innan det var dags att återvända till skolan, varifrån personal och barn kommitågades med fiolmusik i täten, för glass, betygsutdelning och så vidare.

Under kvällen avtackades läraren Maria Herren med långa och varma applåder för blomster och en liten utegrupp där hon och fästmannen Lars Åby uppmanas ta igen sig efter arbetspassen i den nyöppnade handelsträdgård som hon nu tänker satsa helhjärtat på.

Ingen neddragning av skolpengen!

Det blir ingen neddragning av skolpengen till Löa. Barn- och utbildningsnämnden hade föreslagit en minskning av skolpengen med 10 procent, men kommunfullmäktige i Lindesberg sa tvärt nej till det förslaget vid sitt sammanträde måndag 19 juni.

– Vi är naturligtvis mycket nöjda med det beskedet, säger Håkan Bengtsson, ordförande i Löa Skola ek för, det hade blivit mycket svårt för oss att fortsätta att driva skolan om barn- och utbildningsnämndens förslag gått igenom. Och jag tycker ju det är skönt att se också att politiker tar sitt förnuft till fånga ibland. Det hade inte minskat kommunens kostnader särskilt mycket att dra ner bidraget till oss, det kunde tvärtom ha betytt ökade kostnader. Dels skulle kommunen fått ökade kostnader för skolskjutsar, dels skulle den nog fått lov att betala en del skolpengar till Ljusnarsberg om barn från Löa valt att gå i Bångbro istället. Plus, naturligtvis, att det hade varit att minska servicen och möjligheterna för människor som vill bo i den norra kommundelen. Något som man andra gånger säger sig vilja öka.

Inga skäl till särbehandling

Kommunalrådet Bengt Björnemalm (s) pläderade själv för att ingen neddragning av skolpengen skulle göras och menade att det inte finns något skäl att särbehandla barn som går i en friskola. En del politiker i fullmäktige vill till och med höja bidragen till Löa, som kompensation för skolskjutsen, som friskolan i nuläget inte får något bidrag till.

– En höjning vore faktiskt mer på sin plats, säger Håkan Bengtsson, som tillsammans med skolföreningens kassör Lena Iggberg, försökt klämma fram klara och exakta siffror på vilka kostnader kommunen har för skolverksamheten totalt och hur bidragen till friskolan räknas fram.

– Det har varit konstigt svårt att få besked om detta från kommunens tjänstemän, men när vi nu har härjat ett tag, Lena och jag, förefaller det tämligen klart att de bidrag vi hittills fått är lägre än vad lagen ger oss rätt till. I nuläget är vi tacksamma för att inga ytterligare neddragningar görs i alla fall. Syftet med friskolan i Löa är inte att vi ska tjäna pengar. Men vi vill ge de barn, som väljer Löa skola, möjlighet till en god skolgång på samma villkor som andra barn i kommunen.

LÖA-BLADET

En tidning för Löa med omnejd. Utgiven av Löabygdens Hembygdsförening.

Redaktion:

Margareta Gustafsson, Uddnäs, tel: 301 20, Stina Gottliebsson, Petters, tel: 302 5 Maria Lindstedt, Fredensberg, tel: 309 09

Klass 1-2 i Löa Skola 1959. På bänken: Bengt Johansson, Kenth Söderlöf, Ronald Aronsson, Anders Löfgren, Gullbritt Hedberg, Britt-Marie Larsson, Inger Ardesjö, Lars Ericsson, Lars Jansson, Tomas Eriksson. Bakom står Rut Hansson med bröderna Johnny och Ove Andersson på var sida.

Skolfrökens minnen. Forts fr sid 1

Hansson, hade också granskat den vikarierande lärarinnan och befunnit henne synnerligen godkänd.

– Det sa klick direkt, berättar Rut, vi förlovade oss 1929 och gifte oss 1932.

Utan VVS

Hanssons och Johanssons bodde sedan i de två lärolägenheterna på skolans övervåning. På nedre botten fanns en sal för småskolan, en för folkskolan och en för pojkarnas slöjd. Samt en korridor däremellan.

Vatten och avlopp fanns inte. Slaskhinkarna fick bäras ut till ett slaskrum bredvid utedassen, där stora präktiga råttor gärna höll till.

– Där satt man inte längre än nödvändigt, konstaterar Rut.

Kaminerna i skolsalarna gav god värme åt dem som satt närmast, men de elever som satt vid fönstret fick ibland frysa ganska ordentligt. Det var städerskan, Dikar-Maja, som tände i kaminerna på

morgonen, men sedan var det lärarnas sak att hålla värmen uppe. Och barnen fick hjälpa till att bära in ved och fylla den stora vedlåren längs ena väggen.

Smörgås i korridoren

Någon barnbespisning fanns ju inte, utan skolbarnen hade mjölk och smörgås med sig hemifrån och fick sitta i korridoren när det var matrast. Någon handtvätt före maten var det aldrig fråga om, eftersom det inte fanns några tvättställ. Men helt efterstätt var ändå inte hygien. Ett par gånger om året fick barnen skurlov, för då skulle trägolven knäskuras ordentligt.

– Sedan luktade det så gott av såpa i hela skolan, berättar Rut, som också minns att när Anders senare fernissade golven råkade en kattunge bli instängd i stora skolsalen. Den var nästan avdömd av ångorna, men räddades till livet i sista stund.

Skolan försågs med centralvärme på 1940-talet och i slutet av 50-talet skedde större förbättringar då de separata lärarbostäderna byggdes och övervåningen

i skolan kunde nyttjas till bespisningslokal bland annat.

Slöjd i Löa

Rut Hansson hade således ingen fast tjänst i Löa skola till en början. Men hon hade hand om slöjden, för den var Alida Johansson glad att slippa. Annars hade hon en tjänst i Ramsberg och vikarierade också i övriga skolor.

– Jag tror jag har hunnit med genom åren att vikariera i alla kommunens skolor, även de som är nedlagda numera. Förr fanns det skolor i Almhöjden och Morskoga, Gammelbo och Bäckgruvan som jag minns. Och så i Källtjärn mellan Klotten och Kölsjön.

Skolan i Källtjärn minns Rut särskilt eftersom lärarinnan där envist tjatade om en orgel till skolan vid varje möte med skolrådet i Ramsbergs socken, där kyrkoherden var självskriven ordförande. Och det blev en orgel till Källtjärn så småningom också.

En orgel var ju ett viktigt inventarium i varje skolsal förr. Där inleddes skoldagen med Din klara sol går åter upp och avslu-

tades med Så går en dag ifrån vår tid

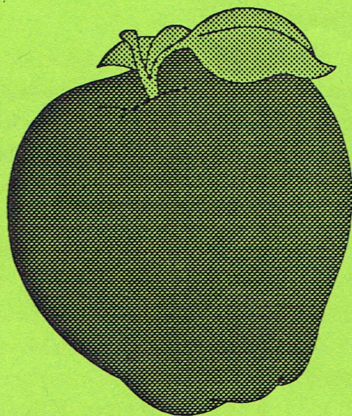
– Jag försökte variera ibland, säger Rut, men de var nog de två psalmer vi sjöng mest.

Svårt med betyg

Det var annorlunda i skolan förr, det var det, men Rut låter inte säker på att allt var till det bättre. Det var lättare att ha hand om barnen förr, några disciplinsvårigheter hade man knappast. Att sätta betyg var desto svårare.

– Det kanske var bra för barnen och föräldrarna att de fick en uppfattning om hur eleven låg till, men för mig var det alltid en vända att sätta betyg. Jag ville vara så rättvis som möjligt och jag var glad att man åtminstone kunde sätta plus eller minus till AB och Ba och de andra betygen.

– En gång har jag slagit ett barn. Det var i början av min lärarbana när jag vikarierade i Fagersta. Pojken hade plågat en fågel på ett mycket grymt sätt och enligt skolans regler skulle jag skicka honom till överläraren, som gärna stod för agan. Han hade kommit på att om man la en urvriden handduk över barnets stjärt kunde han slå hårt och ordentligt utan att det blev några blåmärken! Jag kunde inte förmå mig att låta pojkstackarn utsättas för sådan miss-handel, men något straff borde han ha, det förstod både han och jag. Så jag rappade till honom med pekpinnen en gång och så fick det vara bra med det.

Och kanske drog pojken någon lärdom av detta, för mot slutet av terminen kom han sedan med en stor påse äpplen hemifrån och en lapp från mamman som skrev att allt blivit till det bättre sedan pojken fått stryk i skolan!

Fem barn i småskolan

Till höstterminen 1956 fick Rut Hansson fast tjänst i Löa skola, sedan Alida Johans-

son avgått med pension.

– Det gick bara fem barn i småskolan vid den tiden, så skolrådet ville först inte inrätta en fast tjänst, berättar Rut, men så blev det ju ändå och jag blev kvar i Löa till 1966 då Anders pensionerades och vi flyttade till Lindesberg.

Barnen i Löa hade en fin uppväxt, tror Rut. Här var så lugnt och tryggt och lagom stort.

– Nog fanns det olika tankar och skilda synpunkter på saker och ting också i Löa, men när det gällde byn var alla samlade. Det var en speciell stämning i Löa som jag saknade när jag sedan flyttade därifrån.

Och duktiga i skolan var löabarnen också kan den gamla lärarinnan berätta. Inte minst i välskrivning. Löa skola vann två år i rad den välskrivningstävling som i början av 1960-talet anordnades mellan socknens skolor! Skolans Dag med idrotts- och gymnastiktävlingar mellan Löa, Stråssa och Ramshyttan hör också till de speciella minnena, liksom skolresan till Stockholm och Skansen, där man bland annat såg en vit ko för första gången!

– Och jag tror att barnen tyckte att det var lika skönt som jag att komma hem till Löa igen efter ett par dagar i storstaden, säger Rut.

Resor över hela världen

Att det är skönt att komma hem innebär inte att Rut Hansson har haft något emot att resa bort. Tvärtom! Den stora tygtavlan i köket i Lindesbergsvåningen vittnar om att Rut och Anders var ett synnerligen resande par. På tavlan finns märken, flaggor och souvenirer inte bara från de flesta

platser i Sverige och Norden, utan från praktiskt taget hela världen!

Tyskland, Italien, Israel, Ryssland, Australien, Nya Zeeland, Nya Guinea, USA, Kina, Japan Finns det någon plats ni inte varit på?

– Åjodå, säger Rut, världen är stor och alla länder hann vi inte med, men visst har jag rest och sett mycket och jag är så tacksam för allt jag har fått vara med om. Vi började att resa i Sverige och Norden under sommarloven och gjorde de längre resorna efter pensionen. Vi läste alltid mycket om de platser vi ville se i förväg och var lika intresserade, Anders och jag. Så det blev en resa vart eller vartannat år.

Ta vara på det positiva

Anders Hansson var en snäll man, en god man, enligt Rut, och det är klart att det känns lite ensamt nu sedan han gick bort 1990. Joel och Lilly Hammarström, Elinströms och många andra vänner från Löa är också borta och dottern Birgitta bor i södra Sverige. Lite ensamt är det, men minnena finns kvar och Rut Hansson har förmåga att glädjas också åt nuet.

– Man måste försöka att anpassa sig och ta vara på det positiva. Inte bara sitta still och tänka på det som är trist.

Vill man något, får man göra någonting själv också, menar Rut Hansson, som bland annat hörde till de aktiva som var med och demonstrerade för att Gröna Bron skulle bevaras härförleden. Hon gick med rollator i demonstrationståget med ett plakat som det stod Äldst och Vackrast på.

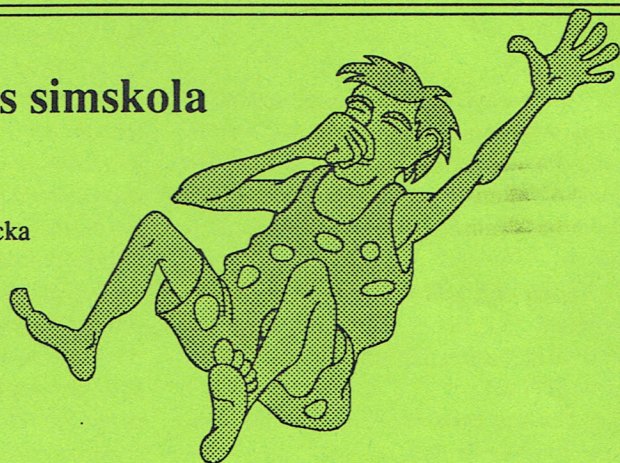
– De tyckte att det skulle passa så bra om just jag hade det plakatet, skrattar Rut. Jag undrar vad de menade med det?

Sommarens simskola

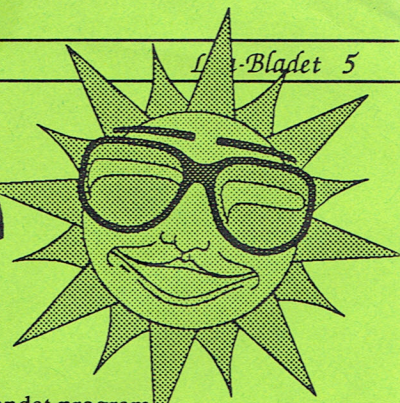
Simskolan startar vecka 26, det vill säga måndagen efter midsommardagen. Klockan 10 är det upprop för alla barn hälsar Jessica Aronsson som med hjälp av Emma Elvenäs, Jenny Aronsson

och Peter Gunnarsson ska leda simskolans olika grupper.

De yngsta får förstås plats i lek och plask. Dessutom blir det simskola och märkestagning under veckorna tre. Detta vid badplatsen vid Norrsjön.

Sommars i Löa

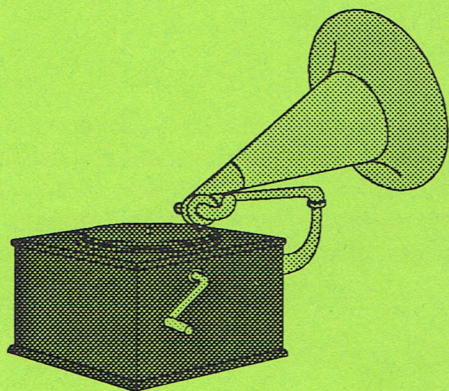

Midsommar

Välkommen att fira midsommar vid Löalokalen. Två gånger samma dag, till och med!

Klockan 14.30 är det samling för att klä midsommarstången. Alla uppmanas medtaga egna blommor och hjälpa till att smycka stången. Eivor Söderlöf och Karl-Ola Larsson kommer traditionsenligt att spela upp till dans och lekar. Vidare blir det lotterier, fiskdamm, hästskjuts, fika och en del annat skoj.

Det är LUM, Löa unga mammor som arrangerar festen.

Klockan 18.30 är det dags att ta på en något varmare variant av kalasbyxa, för då ordnas det knytnis vid lokalen. Grillar kommer att finnas tända och discjockeyn Roland Hansson ska spela blandad musik som är tänkt att passa både en ung och mer mogen publik. Det kommer också att ordnas en del familjelekar under kvällen. 30 kronor kostar det för alla från 16 år och uppåt, och det är för att finansiera musiken.

Även denna tillställning är öppen för alla.

Lojsan Elvenäs uppmanar alla festdeltagare att ställa upp och städa upp efter festen, närmare bestämt klockan 11 på midsommardagen. Dessutom ska man försöka sätta upp ett festtält, det som ska bli öltält på Löafesten, redan kvällen före midsommarafton. Även till det behövs frivilliga krafter.

Det händer mycket i byn, och det enbart tack vare ideella insatser av byborna. Så ställ upp så mycket ni kan och orkar, kära Löablads läsare!

Löafest

Som vanligt kommer Löafesten att innehålla ett blandat program.

Festen äger rum lördagen efter midsommar. Det blir i år den 1 juli.

Klockan 18 inleds familjeprogrammet med Långbanbon Hans Karlsson. Hans är relativt okänd i våra trakter, men har turnerat i fem år med sina tvillingar som vid det här laget är 10 år. De sjunger tillsammans och Hans spelar gitarr till både egna och andras barnvisor. Hans har tilldelats Ferlinpriset och har också spelat in en cd med egna barnlåtar.

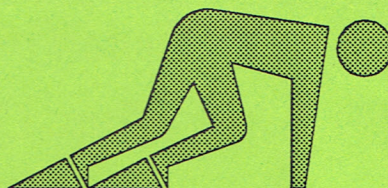
Men som vanligt bygger ju Löafestens familjeprogram på talangfulla bybor. Maria Lindstedt tel 30909 väntar med spänning på anmälningar av såväl barn som mellanstore och vuxna. Alla som har något att dela med sig av: ett trumpetsolo, en annorlunda kullerbytta, några sånger, en hisnande dans eller varför inte en rolig historia välkomnas med öppna armar.

Anmäl er i förväg och gärna snarast, så vi kan planera programmet.

Lottkiosker, korv, pilkastning och annan förströelse bjuds det förstås också. Det är bara att hoppas på vackert väder!

Klockan 21 drar discot igång. Martin heter årets discjockey. På scenen kommer bandet No Cync, som enligt egen utsago spelar "pojkbandscover". Är man av den romantiska typen kan öltältet kanske passa bättre. Där ska nämligen Kärlekstrubadurerna spela. LUM, Löa unga mammor, står i år för matserveringen i det nämnda tältet. Lojsan Elvenäs som är synnerligen inblandad i brasseriet passar på att skicka en hälsning genom Löabladet.

– Ät lite innan och mycket i LUM-tältet!

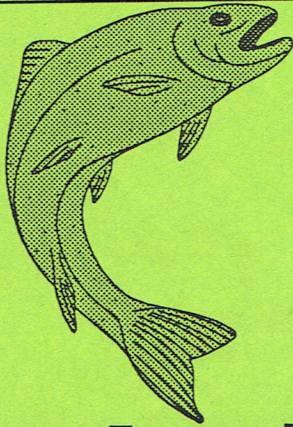
Olympiad utan kval och krav

Löiaden, Löas alldeles egen Olympiad för alla fasoner och åldrar, går inte vart fjärde år, utan fastmer varje numera. Den 19 augusti är fastställt datum, men tidpunkter och program är inte spikat än.

Men vi kan nog förvänta oss att Löa Sportklubb ordnar ett minst lika trevligt evenemang som föregående år med tävlingsgrenar som löpning, längdhopp, stövelkastning, kast med liten höjdhoppställning och liknande. Och så en dramatisk och spännande dragkamp på slutet. Kanske blir det knytkalas med dans i Björkhagen på kvällen också. Håll utkik efter närmare information vid Affärn.

**Kanoter
och roddbåt
att hyra
vid Affärn
150 kr per dag
300 kr per helg**

Hembyggs- dagar

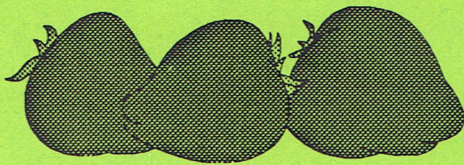
Veckan efter Löafesten fortsätter trevligheterna i Löa. Då är det Löabygdens Hembygdsförening som står som arrangör med sedvanligt program lördagen 8 och söndagen 9 juli.

Laxfiske

Lördagen 8 juli går startskottet för årets laxfiske i kvarndammen kl 11. Fiskebasen Ulf Lager kommer att se till att dammen är nyfylld med präktiga firrar. Kaffeservering och hantverk i kvamen finns för dem som vill göra annat än fiska.

Bollrace

De orangea bollarna släpps i ån kl 15.00 och då gäller det att ha köpt in sig på rätt nummer. Fina priser finns att hämta för dem som satsat en tia på de bollar som kommer först i mål. Förköp på bollar kommer att ordnas utanför Löa Affärn veckan efter midsommar.

Spelmansstämma

Spelmansstämman vid hyttan drar sedan igång kl 18 med allspel och gruppspel och buskspel och allt vad det brukar vara. Om jordgubbar finns att få tag i, så blir det förstås jordgubbslotteri också.

Gudstjänst

Söndag 9 juli kl 11.00 blir det gudstjänst i hyttan med Boris Gudmundsson. Linde Nyckelharpor svarar för musiken och kyrkkaffet intages å den förhoppningsvis soliga hyttbacken.

Musikaliska hyttfester

Drevölsfesten som i teaterform utspelades i hyttan minns säkert många. Det lär ha varit riktiga dunderkalas förr då hyttan blåstes ur för säsongen. Även i sommar kommer det att arrangeras en del festligheter här, dock i det mindre formatet. Den 15 juli och den 5 augusti är datum att lägga på minnet redan nu, och förresten också skriva in i sommarkalendern. Då ska det nämligen ställas till med musikaliska hyttfester vid Löas vackra bergsmanshytta.

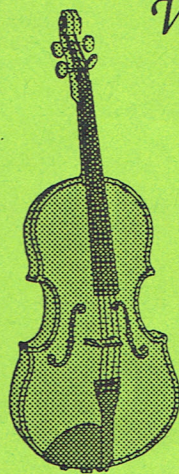
Liksom i fjol är det tänkt att gästerna i förväg beställer mat av hyttcaféinnehavarna – i år Emil Lager, Linn Ericsson och Hanna Ericsson. Dryck medtar var och en liksom gärna musikinstrument och en och annan låt att framföra.

Linn, Hanna och Emil kommer förresten också att vara guider i hyttan från och med måndagen efter midsommar fram till den 13 augusti. Cafeet är öppet dagligen från 12-17. Guidningar går dagligen klockan 13 och 15.

Frövifors är också värt ett besök

Lisa Lager som är intendent vid Löa hytta förestår även Frövifors pappersbruksmuseum och vill gärna uppmana Löaborna att åka på besök dit. Det är öppet alla dagar mellan klockan 11 och 16 förutom i midsommarhelgen. På museet kan man bland annat handtillverka sitt eget papper och se konstverk av konstgruppen D4, japansk förpackningskonst och Sveriges äldsta pappersmaskin.

Wienerkonsert i Löa hytta

Tanz Quartett Wien

Söndag 30 juli kl 15.00

I sommar får löaborna (och tillresande också förstås) möjlighet att njuta av en äkta wienerkonsert i hyttan! Det är Reinhold Rung från Österrike som tillsammans med sin dotter och ett par vänner bildar Tanz Quartett Wien och bjuder på musik av Johann Strauss, den äldre och den yngre samt av Joseph Lanner. Och det blir musik av hög professionell klass kan vi lova. Reinhold Rung, som är sommarboende i Torpa sedan ett par år tillbaka, spelar annars för Wiens Statsopera och Hembygdsföreningen har naturligtvis med stor tacksamhet och glädje tagit emot hans erbjudande att spela i hyttan. Skulle nu vädret vara avogt inställt flyttas konserten till Bydegården.

Entré: 40 kr.

Biljetter kommer att kunna förköpas i Löa Affär'n från och med torsdag 29 juni.